

Jordbruksutskottets yttrande

1997/98:JoU4y

Tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1998

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 15 april 1998 berett övriga utskott tillfälle att avge yttrande över 1998 års ekonomiska vårproposition (1997/98:150) i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1998 (yrkandena 10–49) jämte motioner, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Jordbruksutskottet behandlar i sitt yttrande de förslag i propositionen som avser tilläggsbudget för utgiftsområdena 20 (Allmän miljö- och naturvård) och 23 (Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar). Regeringens förslag i dessa delar omfattas av yrkandena 28, 45–46 och 49 jämte bifogad tabell över ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag för budgetåret 1998. Utskottet yttrar sig också över yrkande 48 angående att den s.k. kretsloppsmiljarden får användas för att bekosta Miljöteknikdelegationen (Näringsliv, utgiftsområde 24).

Motionerna

1997/98:Fi19 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

20. att riksdagen bemyndigar regeringen att budgetåret 1998 under det på utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda ramanslaget A 4 Investeringar och skötsel för naturvård fatta beslut om förvärv av eller in-trångsättningar i värdefulla naturområden som innebär utgifter – inklusive tidigare åtaganden – på sammanlagt högst 220 000 000 kr,

21. att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1998 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag i förhållande till regeringens förslag i enlighet med specifikation i tabell B,

22. att riksdagen – på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1998 – hos regeringen begär förslag till höjda anslag i enlighet med vad som ovan anförts och som framgår av tabell B.

1997/98:Fi20 av Gudrun Schyman m.fl. (v) vari yrkas

43. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om finansieringen av anslagen Djurhälsovård och djurskyddsåtgärder och Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar (avsnitt 15 utgiftsområde 23).

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att regeringen vid behov av ytterligare medel 1998 för skydd av naturskogar skall återkomma till riksdagen med förslag till finansiering (utgiftsområde 20),

17. att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1998 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i tabell 1.

Utskottet

Utgiftsområde 20

Regeringen föreslår att anslaget A 1 Statens naturvårdsverk ökas med 1 750 000 kr. Som skäl härför anförts att informationsinsatserna med anledning av bl.a. akrylamidutsläppet i Hallandsåsen har ökat kraftigt och att det därför finns behov av ytterligare medel för miljöinformation. Finansiering föreslås ske genom att anslaget A 4 Investeringar samt drift och underhåll av statliga järnvägar under utgiftsområde 22 minskas med motsvarande belopp.

I motion Fi56 (mp) föreslås att ökningen av anslaget finansieras på annat sätt (yrkande 17 delvis).

I likhet med regeringen anser utskottet att behovet av miljöinformation ökat med anledning av akrylamidutsläppet i Hallandsåsen. Utskottet har inget att erinra mot den föreslagna finansieringen. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag. Motion Fi56 (mp) yrkande 17 avstyrks i denna del.

Anslaget A 2 Miljöövervakning m.m. föreslås i propositionen ökat med 15 000 000 kr. Regeringen anför att bilavgasundersökningar genomförs enligt ett avtal mellan AB Svensk Bilprovning och Statens naturvårdsverk. En ändring i förordningen (1993:446) om vissa förrättningsavgifter för Aktiebolaget Svensk Bilprovning innebar att avgiften för avgasgodkännande togs bort och finansiering måste ske på annat sätt. Miljöklassningar, tillsyn och kontroll finansieras genom en kontrollavgift enligt bilavgasförordningen, med stöd av 9 § bilavgaslagen (1986:1386). Medlen redovisas på inkomsttitel 2534 Kontrollavgift nyregistrerade bilar. Motsvarande belopp beräknas under anslaget A 2 Miljöövervakning m.m. Bilavgasverksamheten beräknas kosta 31 000 000 kr under år 1998. I och med att nuvarande finansiering har fallit bort behöver verksamheten tillskjutas medel till dess en översyn gjorts.

I motion Fi19 (fp) yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om höjning av anslaget med 5 000 000 kr utöver vad regeringen föreslagit (yrkande 22 delvis).

Utskottet vill i detta sammanhang tillägga att det i regeringens proposition 1997/98:56 Transportpolitik för en hållbar utveckling anförts (s. 88–89) att regeringen avser att tillkalla en särskild utredare med uppgift att se över den samlade statliga verksamheten på avgas- och bränsleområdet. Mot bakgrund av det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag och avstyrker motion Fi19 (fp) yrkande 22 i denna del.

Regeringen föreslår att anslaget A 4 Investeringar och skötsel för naturvård ökas med 20 000 000 kr. Regeringen bedömer att det under år 1998 finns behov av extraordinära insatser för att skydda särskilt värdefulla naturskogsområden där avverkningar är nära förestående och där insatserna inte ryms inom ramen för av riksdagen tidigare beslutad anslagsnivå.

Vidare föreslås att regeringen bemyndigas att under 1998 under samma anslag fatta beslut om förvärv eller intrångsersättningar i värdefulla naturområden som innebär utgifter på sammanlagt högst 120 000 000 kr för år 1999. Regeringen fattade den 22 januari 1998 beslut om att anmäla förslag till EG-kommissionen om ytterligare 423 nya områden i Sverige som bör väljas ut som områden av gemenskapsintresse enligt rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter. Samma dag beslutade regeringen att fastställa en förteckning över 50 områden som bör beredas skydd i enlighet med Sveriges internationella åtaganden under rådets direktiv 79/409/EEG om bevarande av vilda fåglar, vilka också anmälts till kommissionen. Områdena skall ingå i ett nätverk av skyddade naturområden inom EU, Natura 2000.

I motion Fi19 (fp) yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om höjning av anslaget A 4 Investeringar och skötsel för naturvård med 100 000 000 kr utöver regeringens förslag (yrkande 22 delvis). Vidare yrkas i samma motion att riksdagen bemyndigar regeringen att budgetåret 1998 fatta beslut om förvärv av eller intrångsersättningar i värdefulla naturområden som innebär utgifter – inklusive tidigare åtaganden – på sammanlagt högst 220 000 000 kr (yrkande 20). Enligt motion Fi56 (mp) yrkande 12 skall regeringen vid behov av ytterligare medel år 1998 för skydd av naturskogar återkomma till riksdagen med förslag till finansiering, t.ex. i höstens tilläggsbudget.

Utskottet delar regeringens uppfattning att det under år 1998 finns behov av extraordinära insatser för att skydda särskilt värdefulla naturskogsområden där avverkningar är nära förestående och insatserna inte ryms inom ramen för tidigare beslutad anslagsnivå. Enligt utskottets uppfattning är det föreslagna beloppet om 20 000 000 kr väl avvägt. Beslutet att anmäla ytterligare s.k. Natura 2000-områden till EG-kommissionen innebär, som regeringen anför, att regeringen under år 1998 kan behöva ikläda staten ekonomiska förpliktelser utöver nuvarande bemyndigande. Utskottet anser att det föreslagna bemyndigandet bör utökas i enlighet med regeringens förslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motion Fi19 (fp) yrkandena 20 och 22 (delvis).

I anslutning till motion Fi56 (mp) yrkande 12 erinrar utskottet om att det enligt gällande bestämmelser om finansmakten är riksdagen som på förslag av regeringen anvisar ändrade eller nya anslag för löpande budgetår. Det finns således ingen anledning att göra något uttalande i enlighet med detta motionsyrkande.

Utskottet tillstyrker även övriga regeringsförslag under utgiftsområde 20.

Regeringen föreslår bl.a. att anslaget E 3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder ökas med 3 700 000 kr och att anslaget E 5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar ökas med 2 000 000 kr. I båda fallen föreslås att finansiering sker genom att anslaget D 1 Främjande av rennäringen m.m. minskas med motsvarande belopp.

Regeringen anför beträffande ökningen av anslaget E 3 att tillsyn av djurtransporter är ett komplicerat men mycket angeläget område. Tillsynen av sådana transporter försvåras av att den lokala tillsynsmyndigheten ofta inte känner till när transporter sker och att den därför kan ha svårt att ingripa i tid. Dessutom är tillsynsmyndigheten beroende av polisens hjälp för att stoppa en transport för inspektion. Regeringen anser att det är angeläget att Jordbruksverket initierar ett landsomfattande projekt om tillsyn av djurtransporter under år 1998. Projektet bör lämpligen genomföras genom att kommunerna inom ett län samverkar med läsveterinärer och poliser. Inom ramen för projektet kommer Jordbruksverket att i samråd med företrädare för lokala och regionala tillsynsmyndigheter utarbeta anvisningar för genomförandet inklusive upprättandet av inspektionsprotokoll. Eftersom tillsynsmyndigheterna har begränsad erfarenhet av tillsyn över djurtransporter, krävs ytterligare resurser för utbildning av de lokala och regionala tillsynsmyndigheternas personal.

När det gäller ökningen av anslaget E 5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar anför regeringen bl.a. följande. EHEC är en zoonos, dvs. en sjukdom som kan överföras från djur till människa. Sjukdomen kan ha dödlig utgång. Från utländska studier är det känt att nötkreatur är en vanlig smittkälla vid EHEC-infektion. Djuren bär på bakterien utan att själva bli sjuka. EHEC kan smitta bl.a. via förorenat nötkött, opastöriserad mjölk eller vid direktkontakt med nötkreatur. Från år 1988 till år 1995 konstaterades i Sverige 0–3 fall av EHEC-infektioner på människa per år. År 1995 inträffade en dramatisk ökning av antalet EHEC-fall i Sverige med ca 100 rapporterade fall. Under åren efter 1995 har EHEC etablerat sig på denna nivå. Genom en studie, utförd av Jordbruksverket, har det visat sig att ca 1 % av nötkreaturen i Sverige kan vara smittade av EHEC. Jordbruksverket, Statens livsmedelsverk, Statens veterinärmedicinska anstalt och Smittskyddsinstitutet har enats om en gemensam handlingspolicy för åtgärder föranledda av EHEC hos nötkreatur. I linje med den antagna policyn genomför och finansierar Jordbruksverket provtagning i de nötkreaturbesättningar som visat sig vara infekterade med EHEC-bakterier. Denna provtagning syftar främst till att öka kunskaperna om EHEC-bakteriens förekomst, uppträdande, spridning och saneringsbarhet. Regelrätta saneringsåtgärder eller bekämpningsåtgärder är i dagsläget inte möjliga med hänsyn till de bristfälliga kunskaperna om EHEC. Arbetet med att finna en lösning för att minimera risken för att människor skall bli smittade av EHEC har mycket hög prioritet. Mot denna bakgrund krävs ytterligare resurser för att genomföra besättningsstudier i syfte att erhålla kunskaper om möjligheten till bekämpning av EHEC-bakterien.

Enligt motion Fi19 (fp) yrkande 21 (delvis) kan den föreslagna finansieringen av de båda anslagens ökning inte godtas. I Vänsterpartiets motion

Fi20 yrkande 43 anförs att den reservation som finns under anslaget D 1 är avsedd för tillskapandet av en katastroffond för rennäringen och att ökningen av anslagen E 3 och E 5 bör finansieras på annat sätt.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att såväl tillsyn av djurtransporter som arbetet att finna en lösning för att minimera risken för att människor smittas av EHEC är mycket angelägna frågor. När det gäller finansieringen har utskottet inhämtat från Jordbruksdepartementet att det på anslaget D 1 Främjande av rennäringen m.m. finns icke förbrukade anslagsmedel t.o.m. budgetåret 1997 uppgående till ca 35 000 000 kr. Jordbruksdepartementet gör vidare bedömningen att inte heller 1998 års anslag kommer att förbrukas. Totalt kommer det enligt departementets bedömning att finnas 50–60 miljoner kronor sparade vid 1998 års utgång, trots den föreslagna anslagsminskningen. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionerna Fi19 (fp) yrkande 21 i aktuella delar och Fi20 (v) yrkande 43.

Utskottet tillstyrker även övriga regeringsförslag under utgiftsområde 23.

Övrigt

Regeringen föreslår att delegationen för främjande av miljöanpassad teknik (Miljöteknikdelegationen, utgiftsområde 24) erhåller 20 000 000 kr för budgetåret 1998. Medel för detta ändamål tas i anspråk från anslaget A 8 under fjortonde huvudtiteln för budgetåret 1995/96, Investeringsbidrag för främjande av omställning i ekologiskt hållbar riktning, dvs. den s.k. kretsloppsmiljarden.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Stockholm den 12 maj 1998

På jordbruksutskottets vägnar

Lennart Daléus

I beslutet har deltagit: Lennart Daléus (c), Göte Jonsson (m), Kaj Larsson (s), Leif Marklund (s), Ingvar Eriksson (m), Alf Eriksson (s), Ingemar Josefsson (s), Carl G Nilsson (m), Maggi Mikaelsson (v), Åsa Stenberg (s), Lennart Brunander (c), Michael Hagberg (s), Berndt Sköldestig (s), Ola Sundell (m), Berndt Ekholm (s), Lennart Fremling (fp) och Marianne Samuelsson (mp).

1. Finansiering av ökningen av anslaget A 1 Statens naturvårdsverk under utgiftsområde 20

Marianne Samuelsson (mp) anför:

Som anförs i motion Fi56 (mp) är det välkommet att regeringen föreslår att anslaget A 1 Statens naturvårdsverk under utgiftsområde 20 ökas. Finansieringen av anslagets ökning, dvs. att anslaget A 4 Investeringar samt drift och underhåll av statliga järnvägar under utgiftsområde 22 minskas med motsvarande belopp, är dock inte acceptabel. Finansieringen bör göras på det sätt som föreslås i tabell 1 i motionen. Jag anser att regeringens förslag bör avstyrkas och att motion Fi56 (mp) yrkande 17 bör tillstyrkas i denna del.

2. Anslaget A 2 Miljöövervakning m.m. under utgiftsområde 20

Lennart Fremling (fp) anför:

Regeringen föreslår att anslaget A 2 Miljöövervakning m.m. ökas med 15 000 000 kr. Enligt min uppfattning är denna ökning inte tillräcklig. Som anförs i motion Fi19 (fp) bör riksdagen hos regeringen begära förslag om höjning av anslaget med 5 000 000 kr utöver vad regeringen föreslagit. Jag anser att regeringens förslag bör avstyrkas och att motion Fi19 (fp) yrkande 22 bör tillstyrkas i denna del.

3. Anslaget A 4 Investeringar och skötsel för naturvård under utgiftsområde 20

Lennart Fremling (fp) anför:

Regeringen föreslår att anslaget A 4 Investeringar och skötsel för naturvård under utgiftsområde 20 ökas med 20 000 000 kr samt att regeringen bemyndigas att under 1998 under detta anslag fatta beslut om förvärv eller intrångsersättningar i värdefulla naturområden som innebär utgifter på sammanlagt 120 000 000 kr. Som anförs i motion Fi19 (fp) är dessa förslag otillräckliga. Enligt min mening bör anslaget ökas med 100 000 000 kr utöver vad regeringen föreslagit och riksdagen hos regeringen begära förslag till höjt anslag i enlighet härmed. Dessutom bör riksdagen bemyndiga regeringen att budgetåret 1998 fatta beslut om förvärv av eller intrångsersättningar i värdefulla naturområden som innebär utgifter – inklusive tidigare åtaganden – på sammanlagt högst 220 000 000 kr. Jag anser att regeringens förslag bör avstyrkas och att motion Fi19 (fp) yrkandena 20 och 22 (delvis) bör tillstyrkas.

4. Finansieringen av ökningen av anslagen E 3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder och E 5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar under utgiftsområde 23

Lennart Fremling (fp) anför:

Anslagen E 3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder och E 5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar under utgiftsområde 23 föreslås i regeringens proposition ökade med sammanlagt 5 700 000 kr. Jag anser att den föreslagna ökningen är riktig. Regeringens förslag att finansiera ökningen genom att minska anslaget D 1 Främjande av rennäringen m.m. under samma utgiftsområde anser jag emellertid inte vara godtagbart. Finansieringen bör göras på det sätt som framgår av tabell B i motion Fi19 (fp). Enligt min uppfattning bör motion Fi19 (fp) yrkande 21 i denna del tillstyrkas och regeringens förslag avstyrkas.

5. Finansieringen av ökningen av anslagen E 3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder och E 5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar under utgiftsområde 23

Maggi Mikaelsson (v) anför:

Regeringen föreslår att ökningen av anslagen E 3 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder och E 5 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar under utgiftsområde 23 finansieras genom att anslaget D 1 Främjande av rennäringen m.m. minskas med motsvarande belopp. De medel som finns reserverade under detta anslag är dock avsedda för tillskapandet av en katastroffond för rennäringen. Jag vill också framhålla att i senare års budgetpropositioner har regeringen betonat vikten av att det avsätts medel för hantering av katastrofsituationer, t.ex. beteskriser. Det är därför enligt min uppfattning anmärkningsvärt att anslaget D 1 föreslås minskat på det sätt som framgår av propositionen. Vad som här anförts med anledning av motion Fi20 (v) yrkande 43 bör ges regeringen till känna.